ÇELİK AHMET ÇELİK * Hukukçu-Araştırmacı * www.TazminatHukuku.com
Tel: 0216.330 12 91 * 0216.345 96 09 * Faks: 0216.330 12 93 * Cep: 0538.985 63 80 * E-posta: celikahmetcelik@ttmail.com

İŞÇİNİN AĞIR KUSURU VEYA KASTİ HAREKETİNİN SOSYAL GÜVENLİK GELİRLERİNE ETKİSİ

1- Sosyal Güvenlik Yasalarına göre iş kazası nedeniyle gelir bağlama

Sosyal Güvenlik Yasalarına göre, işyerinde veya gidilen yerde işin görülmesi ya da işveren tarafından götürülüp getirilme sırasında meydana gelen zararlandırıcı her olay **"iş kazası"**dır. Bu nedenle, zarar gören işçi veya ölmüşse haksahipleri, işverenin sorumluluğu ve kusuru bulunmaması durumunda ondan tazminat alamazlarsa da, **Sosyal Güvenlik Yasalarına göre olay "iş kazası" olduğu için işçiye veya ölmüşse haksahiplerine Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından** iş kazası nedeniyle **her türlü yardım yapılır ve gelir bağlanır.** (506 sayılı Yasa m.12-13, 19-24; 5510 sayılı Yasa m.16-20)

Kazanın oluşunda "**işçi yüzde yüz kusurlu olsa bile"**, eğer 506 sayılı Yasa'nın 11/A maddesinde ve 5510 sayılı Yasa'nın 13.maddesinde belirtilen koşullar varsa, olay Sosyal Güvenlik Yasalarına göre gene "**iş kazası**" olarak değerlendirilir. Şu kadar ki:

a) 506 sayılı Yasa'nın

110.maddesi 1.fıkrasına göre : **"Kasdi bir hareketi yüzünden** iş kazasına uğrayan sigortalıya **geçici işgöremezlik ödeneği ve sürekli işgöremezlik geliri verilmez.** Sigortalıya yalnız gerekli **sağlık yardımları yapılır."**

110.maddenin 2.fıkrasına göre de: "**Suç sayılır bir hareketi yüzünden** iş kazasına uğrayan sigortalıya **geçici işgöremezlik ödeneği ve sürekli işgöremezlik geliri verilmez.** Sigortalıya yalnız gerekli **sağlık yardımları yapılır."**

Gene 506 sayılı Yasa'nın 111. maddesine göre : **"Bağışlanmaz kusuru yüzünden** iş kazasına uğrayan sigortalıya verilecek **geçici işgöremezlik ödeneği veya sürekli işgöremezlik geliri,** kusurun derecesine göre, Kurumca **yarısına kadar eksiltilebilir."**

Görüldüğü gibi, iş kazası sonucu bedensel zarara uğrayan işçinin geçici veya sürekli işgöremezlik gelirleri, kasdı veya suç sayılır hareketi nedeniyle verilmezken ve bağışlanmaz kusuru yüzünden yarısına kadar eksiltilebilirken, **işçinin iş kazasında ölümü halinde** Yasa'da gelir bağlanmasını önleyici veya indirim yapılmasına ilişkin bir hüküm bulunmayıp, **ister kasdı veya suç sayılır hareketi, ister bağışlanmaz kusuru bulunsun**, sigortalı işçi ölmüşse, **haksahiplerine gelir bağlanır.**

b) 5510 sayılı (yeni) Sosyal Güvenlik Yasası'nda

Kısıtlayıcı hükümler yumuşatılmış; Yasa'nın 22.maddesi c bendinde : "**Kasdî bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan sigortalıya**" 506 sayılı (önceki) Yasa'da olduğu gibi hiç ödeme yapılmaması yoluna gidilmeyip "**yarısı tutarında**" ödeme yapılması uygun görülmüştür.

22.maddenin b bendinde de : "**Ağır kusuru yüzünden** iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalının kusur derecesi esas alınarak, Kurumca **üçte birine kadarı eksiltilir**" denilmiştir.

Ayrıca, 21. madde 5.fıkrasında : "İş kazası veya meslek hastalığı sonucu **ölümlerde**, bu Kanun uyarınca hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, iş kazasının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine veya **iş kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, Kurumca rücû edilmez"**denilmiştir.

www.TazminatHukuku.com

Görüldüğü gibi, 5510 sayılı yeni Yasa'da da, **iş kazasında ölen işçinin kasdı ve ağır kusuru bulunsa bile,** desteğinden yoksun kalan haksahiplerine gelir bağlanmasını yasaklayan bir hüküm bulunmamaktadır.

Her iki yasada da haksahiplerine gelir bağlanması konusunda yasaklayıcı veya gelirlerin eksiltilmesine ilişkin bir hüküm bulunmaması, "**yansıma suç ve kusur olamayacağının"** ((5237 sa.TCK.m.20) ve destekten yoksunluğun ölenden geçen bir hak bir miras payı olmayıp, "**destekten yoksun kalanların kişiliklerinde oluşan bir hak**" olmasının bir sonucudur.

www.TazminatHukuku.com